

واکاوی محتوای کتب علوم دوره ابتدایی بر اساس مولفه‌ی کارآفرینی

نویسنده: زینب سوری

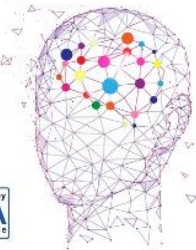
استان همدان شهرستان نهاوند

دبستان عدالت 1

چکیده

یکی از راه‌های آموزش کارآفرینی به دانش‌آموزان، توجه به مولفه‌ها در کتاب‌های درسی است. کتاب‌های درسی به عنوان منابع اصلی آموزشی می‌توانند نقش مهمی در شکل‌گیری نگرش، دانش و مهارت‌های کارآفرینانه دانش‌آموزان داشته باشند بنابراین، تحلیل محتوای کتاب‌های درسی بر اساس مولفه‌های کارآفرینی می‌تواند نشان‌دهنده‌ی میزان توجه به این مهارت در برنامه‌های آموزشی باشد. هدف از انجام این پژوهش تعیین میزان تطبیق محتوای موجود در عکس‌های کتب درسی علوم تجربی می‌باشد. در این پژوهش واحد تحلیل عکس و واحد ثبت صفحه‌می‌باشد. جامعه آماری شش کتاب علوم دوره ابتدایی است. این پژوهش با روش تحلیل محتوا بر اساس مولفه‌های کارآفرینی فردی، کارآفرینی اجتماعی و کارآفرینی سازمانی می‌باشد. نتایج تجزیه و تحلیل نشان داد که در کتب درسی علوم به کارآفرینی فردی بیش از کار سایر کارآفرینی‌ها توجه شده است و از طرفی کارآفرینی اجتماعی از نظر دور مانده است. در کل کتب علوم دوره ابتدایی 26 درصد به کارآفرینی توجه شده است.

کلمات کلیدی: کتب علوم، کارآفرینی، تحلیل محتوا

مقدمه

عصر ما عصر شتاب و سرعت عصر دگرگونی و تغییر است. موج این تغییرات زندگی همه ی ما را نیز خواسته یا ناخواسته تحت تاثیر قرار می دهد. از این رو جامعه ای در جهت سازگاری با تغییرات و رقابت جهانی پیشاز خواهد شد که از نیروی انسانی ماهر و متخصص، خلاق و خود باور برخوردار باشد. در این روحیه ی نوین کشور ما بیش از هر زمان دیگر نیازمند یک نظام آموزشی پویا و متریقی است. رشد سریع جمعیت و افزایش نرخ بیکاری به ویژه در میان فارغ التحصیلان مقطع متوسطه و محدودیت ظرفیت دانشگاه ها در پذیرفتن دانش آموزان این مقطع چالش هایی است که جامعه ما درگیر آن است.

بیان مسئله:

برای پرداختن به این مهم ایجاد جو و فضایی مناسب در مراکز آموزشی و وجود محتوای آموزشی مناسب در کتب درسی در اولویت قرار می گیرد. مدرسه در حکم جامعه ای کوچک که ارتباط اعضای آن با یکدیگر فضای اجتماعی مشخصی را بوجود می آورد باید بتواند در شکوفایی ویژگی هایی چون خلاقیت، خودباوری، آینده نگری، خطر پذیری و تمایل به کامیابی (روحیه ی کار آفرینی) در دانش آموزان موثر باشد. ایجاد جو و فضایی مناسب و مطلوب و وجود محتوای غنی کتب درسی که زمینه بروز این ویژگی ها را فراهم آورد یکی از وظایف و رسالت های مسئولان آموزش و پرورش است. جو مطلوب و مستعد در هر سازمان نیز می تواند شکوفایی و رشد این روحیه را در کارکنان آن سازمان فراهم آورد و مدارس نیز از این قاعده مستثنی نیستند.

لوتان و همکاران (2000) نیز به این مطلب تاکید دارند که غالبا محتوی نامناسب آموزشی در برخی از کشور ها به سادگی سبب از بین رفتن احتمال توسعه موفق کارآفرینان می شود. بنابراین آموزش و پرورش به کمک کتب درسی می توانند به طریق مناسب با بهبود بخشیدن به محیط آموزشی و ایجاد فضای آگاه و سازمان یافته در مدارس فرصتی مناسب و مقتضی برای رشد روحیه ی کارآفرینی در دانش آموزان ایجاد کنند. از این طریق روحیه ی کارآفرینی و رفتار کار آفرینانه بر کل جامعه حاکم شود و کشور به سمت و سوی کارآفرینی پیش برود. به این ترتیب است که آیندگان درگیر معضلات و مشکلات اقتصادی و اجتماعی جامعه امروز ما نخواهند بود. در نتیجه توجه به این موضوع در دوران دبستان از اهمیت به سزایی برخوردار است با بررسی پژوهش های مختلف به نظر می رسد که تمامی کتاب های دبستان بر اساس مولفه های کار آفرینی با زیر مقوله های فردی و سازمانی تحلیل نشده است و از بین این کتب، کتب علوم و کار و فناوری و تفکر و پژوهش را برگزیدیم و از آن جایی که استفاده از تصویر در فرایند یاددهی و یادگیری اهمیت دارد و می تواند مفهوم را بهتر منتقل کند بر آن شدیم که در این نوشتار به تحلیل محتوای کتاب های علوم، کار و فناوری و تفکر و پژوهش ابتدایی با مولفه ی کار آفرینی بپردازیم.

ضرورت تحقیق

در شرایط کنونی یکی از عواملی که باعث دگرگونی چهره اقتصادی، اجتماعی و صنعتی یک کشور می شود فعالیت های کار آفرینانه، برخورداری از روحیه ی کار آفرینی و در نهایت کار آفرینی انسان است. از نظر تیمونز (1990) کارآفرینی ایجاد یک چیز ارزشمند از هیچ و کارآفرین کسی است که دارای قدرت درک بالا و توانایی یافتن فرصت هاست و می تواند از طریق پرورش اندیشه و ایده خود و تبدیل آن به محصول یا خدمتی جدید، اقدام به ارزش آفرینی از هیچ نماید. ماکس وبر جامعه شناس شهیر آلمانی روحیه ی کار آفرینی را عامل مهم در تشریح و تبیین چگونگی شکل گیری تمدن نوین صنعتی و سرمایه داری در مغرب زمین می داند. باید پذیرفت که اصل تسلط دولت ها بر اجتماعات بشری رو به افول است. اکنون دوران تسلط روحیه ی کارآفرینی فرا رسیده است. در بازار های پر رقابت جهانی سرمایه داری بزرگ کلاسیک به مرور قدرت خود را از دست خواهند داد و صرفا

کسانی در عرصه های بین المللی به حیات اقتصادی- اجتماعی ادامه خواهند داد که روحیه ی کار آفرینی داشته باشند. از این رو در عرصه ی نوین رقابتی جامعه ای پیشتاز است که از دانش آموختگانی برخوردار باشند که بتوانند با خلاقیت و پویایی منابع تولید را گرد آوری کنند و با کوشش های خلاقانه خود به کسب و کار بپردازد و کار آفرین باشد و (جریبی، 1382)

اهداف پژوهش: (سوالات پژوهش)

میزان تطبیق محتوای موجود در عکس های کتب درسی علوم تجربی بامولفه های کارآفرینی؟

در کدام پایه هایبیشتر به مولفه های کارآفرینی توجه شده؟

جامعه آماری: شش کتاب علوم دوره ابتدایی است.

مبانی نظری و پیشینه پژوهش

دانیالی و همکاران (1390) در پژوهشی تحت عنوان « تاثیر کارآفرینی دانش در نوآوری و عملکرد سازمانی » بیان می دارند که مبدل شدن به سازمانی یادگیرنده به عنوان یک استراتژی مؤثر در بهبود عملکرد و توسعه کسب و کار به نظر می رسد که با نوآور پذیری و نوآور بودن تعامل ارتباط تنگاتنگ دارد. در این پژوهش مفهوم جدیدی به نام کارآفرینی دانش (شامل ابعاد: آگاهی محیطی، تلاش تحلیلی، تعهد به پروژه های جدید و دامنه ریسک پذیری و ارتباطات) را به عنوان یک توانمندی سازمانی در شناسایی ارزش دانش حاصل از یادگیری سازمانی و تطبیق رفتار نوآور با این ارزش، مد نظر قرار داده ایم. بدلیل اینکه ارتقای سطح کارآفرینی دانش، به افزایش سطح نوآور پذیری منجر می شود که بالطبع نوآوری را در پی خواهد داشت، لذا در این پژوهش کارآفرینی دانش به مثابه متغیر میانجی در نظر گرفته شد. جامعه تحقیق مجموعه شرکتهای صنایع غذایی و آشامیدنی استان فارس میباشد. در مرحله اول، با 22 نفر از مدیران و خبرگان حوزه صنعت برای تدوین یک ابزار مناسب، مدل اولیه کارآفرینی دانش و فرضیات تحقیق مصاحبه حضوری صورت گرفت. مرحله دوم، ابزار تدوین شده تحت نظر 47 پاسخگو به تأیید نهایی رسید. نهایتاً، 78 شرکت برای بررسی مدل پیشنهادی انتخاب و اطلاعات مورد نیاز اخذ گردید. نتایج تجزیه و تحلیل از کارآفرینی دانش به عنوان یک قابلیت سازمانی در ارتباط با یادگیری سازمانی و نوآوری، حکایت دارد.

همچنین ایمانی (1388) در مطالعه تحت عنوان «آموزش کارآفرینی در دانشگاه ها: چهارچوبی برای برنامه ریزی، اجرا و ارزیابی برنامه های کارآفرینی» اذعان می کند که هدف از این مطالعه تهیه چهارچوبی برای طراحی، اجرا و ارزیابی برنامه های آموزش کارآفرینی در دانشگاه ها بوده است. نتایج بدست آمده نشان داد که در برنامه های کارآفرینی برای آماده سازی دانش آموختگان کارآفرینی در دانشگاه ها، باید به 20 عوامل در چهارچوب دسته مولفه اصلی (فلسفه و اهداف، مبانی نظری، مولفه های برنامه کارآفرینی و عوامل محیطی) توجه شود و نیازهای گروه مورد بررسی در این زمینه متفاوت است.

در همین راستا، ناهید (1388) در پژوهشی تحت عنوان « چرایی کارآفرینی سازمانی در یک نگاه» بیا می کند که کارآفرینی به عنوان پدیده های نوین در اقتصاد، نقش موثری را در توسعه و پیشرفت اقتصادی کشورها ایفا می کند. امروزه کارآفرینی در اقتصاد رقابتی و مبتنی بر بازار، دارای نقش کلیدی است، به عبارت دیگر در یک اقتصاد پویا، ایده ها، محصولات و خدمات همواره در حال تغییر میباشند و در این میان کارآفرین است که الگویی برای مقابله و سازگاری با شرایط جدید را به ارمغان می آورد. بنابراین در یک گستره وسیع و در یک تعامل چند سویه، کارآفرینی نقش تعیین کننده ای را در زندگی نوین بشر ایفا می کند، از این رو آشنایی با مفاهیم و تعاریف و ابعاد مختلف آن به همراه شناخت موانع و راهکارهای مرتفع کردن آنها میتواند در نهادینه شدن کارآفرینی و فرهنگ آن در هر جامعه ای سرعت تغییرات کنونی به گونه ای است که شناسایی و پیشبینی تغییرات

از حالت یکنواخت و همسان خارج شده و تجارب و دستاوردهای گذشته الزامی در تضمین موفقیت آینده نیست؛ یعنی می توان گفت عصر حاضر، عصر عدم تداوم و عدم پیشبینی و انقیاد است و حاکم شدن این انگاره در اساس تغییرات جوامع امروزی، این جوامع را بیش از پیش به سوی خلاقیت و نوآوری و پذیرش تفاوت و تغییر سوق داده است که می توان این مهم را در میزان کارآفرین بودن آنها یافت؛ در نتیجه هر کشور که توان برقراری رابطه منطقی و معقول بین موارد یاد شده را داشته باشد و در جهت تغییرات جهانی گام ساحل بقا و پیشرفت گام برداشته است. بردارد، میتواند ادعا کند که در این دریای خروشان به سوی خوشبختانه در محافل علمی کشور در طی دو، سه سال اخیر، مقوله کارآفرینی مورد توجه ویژه و گستردهای قرار گرفته است؛ ولی متأسفانه با تمام تلاشها و باورهای صورت گرفته، به دلیل عدم وجود یک برنامه منسجم و کاربردی، موضوع عملیاتی شدن بسیاری از ایدههای کارآفرینی در کشور به چالش کشیده شده است. پر واضح است که برای نیل به این مهم و برون رفت از وضعیت کنونی باید به نقش نوآوری و خلاقیت و موانع و راه کارهای برطرف کردن این موانع در بحث کارآفرینی، بسیار دقت و توجه شود و نسخه های علمی و عملی متناسب با ساختار اداری — اقتصادی کشور فراهم گردد. همچنین ناتیچ و همکاران (1384) در پژوهشی با عنوان «طراحی ساختار سازمانی مراکز و آموزشگاه های کارآفرینی کشور» عنوان می دارد که امروزه کارآفرینی، موتور توسعه اقتصادی در کشورها محسوب می شود و تمام کشورها تلاش می کنند تا کارآفرینی را در کل کشورشان توسعه بدهند. با توجه به اهمیت فوق العاده کارآفرینی و ضرورت توسعه آن در کشور، این تحقیق با هدف مطالعه و طراحی ساختار سازمانی و مراکز و آموزشگاه های کارآفرینی در کشور انجام شده است. در این تحقیق با استفاده از مطالعات تطبیقی مراکز موفق کارآفرینی و با توجه به مبانی نظری طراحی ساختار سازمان و در نظر گرفتن شرایط بومی و منطقه ای کشور، ساختار سازمانی مناسب مراکز و آموزشگاه های کارآفرینی طراحی گردیده است.

روش: تحلیل محتوا را می توان فرایند نظام مند شناسایی، طبقه بندی، تبیین، تفسیر، استنباط و استخراج پیام ها، نمادها، مفاهیم پیدا و پنهان در متون نوشتاری، رسانه ها و سایر مجبوعه های مورد بررسی، براساس روش های پژوهش کمی و کیفی تعریف کرد (معروفی، یوسف زاده 1388، به نقل از پاکار و همکاران). در این نوشتار، روش تحقیق، تحلیل محتوا با مولفه های کارآفرینی، فردی، سازمانی، می باشد. واحد تحلیل، تصاویر علمی کتاب و واحد ثبت، فصل می باشد. جامعه آماری مورد تحلیل، کتاب های علوم شش پایه دوره ابتدایی، تمامی فصول کتب بررسی شده است.

یافته ها:

جدول 1 تقسیم بندی مولفه کارآفرینی در کتاب علوم اول دبستان

فصل	فردی	سازمانی
علوم اول دبستان	فصل یکم	1
	فصل سوم	
	فصل ششم	1
	فصل هفتم	
	فصل هشتم	
	فصل نهم	
	فصل یازدهم	2
	فصل چهاردهم	1
	فراوانی	3
درصد	72	28

در کتاب علوم اول دبستان از بین تصاویری که نشان دهنده ی انواع کارآفرینی است، 83 درصد به کارآفرینی فردی و 17 درصد به کارآفرینی سازمانی اختصاص یافته است. از بین کل تصاویر کتابعلوم اول دبستان تنها 3 درصد به مقوله کارآفرینی اشاره دارد که این امر خود نوعی از ایجاد نیرومحرکه در سال ابتدایی تحصیل به منظور ایجاد طرحواره های جذاب در راستای این مقوله پیشگیری می کند.

با مطالعه کتاب سخنی با همکاران در کتاب علوم دوم دبستان، علوم تجربی یکی از یازده حوزه ی یادگیری در برنامه ی درسی ملی است. براساس جهت گیری های این برنامه، علوم تجربی کوشش از سان برای درک واقعیت های خلقت و کشف فعل خداوند تعریف شده است. در همین راستا، شناخت و استفاده ی مسئولانه از طبیعت به مثابه بخشی از خلقت الهی با هدف تکریم، آبادانی و آموختن از آن برای ایفای نقش سازنده در ارتقای سطح زندگی فردی، خانوادگی، ملی و جهانی از ضرورت های علوم تجربی قلمداد می شود. به همین دلیل می بایست همه جانبه نگری، رویکرد تلفیقی، تفکر، آگاهی، توانایی، ایجاد ارتباط بین آموزه های علمی و زندگی واقعی و به عبارتی کسب علم مفید، سودمند و هدفدار که بتواند انسان هایی مسئولیت پذیر، متفکر و خلاق پرورش دهد، در سازماندهی محتوا و آموزش مورد توجه قرار گیرد. درس علوم، درسی است که به آسانی می تواند بین چهار عرصه یعنی خود، خلق، خلقت و خالق متعال ارتباطی منسجم، منطقی و معنادار به وجود آورد. کلاس علوم، فضایی است شاد و پرچرب و جوش که مشاهده، تجربه، آزمایش، گفت و گو، تفکر، اظهارنظر و همکاری گروهی در آن جریان دارد. نباید آن را به محلی برای ساکت نشستن و شنیدن تبدیل کرد.

جدول 2 تقسیم بندی مولفه کارآفرینی در کتاب علوم دوم دبستان

فصل	فردی	سازمانی
علوم دوم دبستان	فصل یکم	1
	فصل سوم	1
	فصل چهارم	1
		1
	فصل ششم	1
	فصل هفتم	1
		1
	فصل هشتم	1
		1
		1
	فصل نهم	1
		1
	فصل دوازدهم	1
	فصل سیزدهم	1
فراوانی	9	6
درصد	56.25	37.5

کتاب علوم، منبعی است برای معرفی فعالیت های یادگیری و آنچه در عمل باید انجام شود. نباید آن را به منبعی برای تصویرخوانی تبدیل کرد.

در نتیجه شماری از اهداف ، تفکر خلاقانه دانش آموزان ، شناخت ، ارتقا سطح فردی و ... ، همه جانبه نگری و نگاه تلفیقی است که مجموعه ی آن ها در کنار هم فردی کار آفرین را بوجود می آورد ، اگر با توجه به اهداف متعالی و دغدغه ی اخیر جوامع در سطح جهان زمینه های تفکر خلاق و همه جانبه نگری و نگاه تلفیقی را از ابتدا در دانش آموزان بوجود آوریم ، زمینه آشنایی دانش آموز با مراحل از قبیل طرح ایده ، اجرای ایده ، ارزشیابی و سرانجام وسعت و معرفی به بازار کار فراهم می شود از این مهم برمی آید پرداختن به کار آفرینی و اهمیت خلاقیت و نوآوری از می تواند از اهداف کتب درسی باشد .

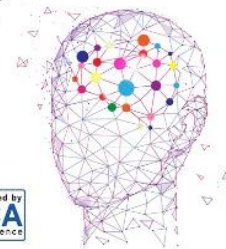
آنچه که از بررسی کتاب علوم دوم حاصل شده به نظر می رسد به این موضوع کم و بیش پرداخته شده و کار آفرینی فردی حدود 56.25 درصد و کار آفرینی سازمانی حدود 37.5 درصد را از بین عکس های بررسی شده به خود اختصاص داده است ، با این ذهنیت عکس ها مورد بررسی قرار گرفتند که مهارت هایی که به صورت روان و ساده و عینی به دانش آموزان آموخته شده است می تواند شروعی برای ایده کسب و کار در سطح فردی و استارت آپ و همچنین در سطح سازمانی باشد.

فرایند هایی که به صورت تیمی و گروهی انجام می شود می توانند در سطح سازمانی توسعه پیدا کنند.

جدول 3 تقسیم بندی مولفه کارآفرینی در کتاب علوم سوم دبستان

فصل	فردی	سازمانی
فصل یکم	1	
فصل سوم	1	
		1
		1
فصل پنجم	1	
فصل هفتم	1	
فصل دهم	2	1
فصل نهم	1	
فصل دوازدهم	1	
فصل چهاردهم	1	
فراوانی	9	3
درصد	75	25

به نظر می رسد کتاب های درسی به همراه روش های تدریس خلاقانه می تواند ادامه روند تعالی فرد را فراهم کند ، در این کتاب به نسبت مهارت های بیشتری به دانش آموزان معرفی شده است . در این کتاب یک فصل تحت عنوان بسازیم و لذت ببریم تمامی محتوای خود را به طرح ایده و اجرای آن اختصاص داده دانش آموزان به خوبی در این فصل فرصت آموزش و آزمون و خطا را دارند و می توانند به پرورش ایده و انتقال آن مشغول باشند. در کتاب علوم سوم از میان تصاویر واجد شرایط 75 درصد به کارآفرینی فردی و 25 درصد به کارآفرینی سازمانی توجه شده است. از میان کل

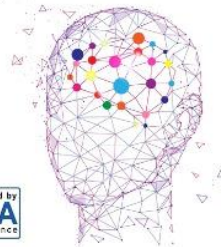
تصاویر کتاب علوم سوم ابتدایی 4 درصد به کارآفرینی اختصاص یافته است که این امر می تواند زمینه ساز ایجاد رکود در بحث کار آفرینی در پیشینه ذهنی دانش آموزان باشد و مانع بروز شکوفایی های لازم در جهات تعالی فرد و جامعه گردد.

جدول 4 تقسیم بندی مولفه کارآفرینی در کتاب علوم چهارم دبستان

فصل	فردی	سازمانی
علوم چهارم دبستان	1	
	1	
		1
		1
چهارم		1
هفتم		1
فراوانی	2	3
درصد	40	60

به نظر می رسد به اهداف مطرح شده در کتاب چهارم کمتر رسیده شده باشد. در مجموع عکس های مرتبط با موضوع 40 در صد آنها را کار آفرینی فردی و 60 درصد آن ها را کار آفرینی سازمانی تشکیل می دهد ولی به طور کلی 5 در صد از کل عکس های کتاب به موضوع کار آفرینی پرداخته شده که این به نسبت کم به نظر می آید.

عدم پرداختن به این مسئله می تواند منجر به کاهش خلاقیت و ایده پردازی دانش آموزان شود و دغدغه ی استقلال و ایجاد کسب و کار مناسب را برای آنها کم رنگ می کند.

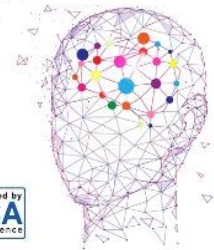

جدول 5 تقسیم بندی مولفه کارآفرینی

فصل	فردی	سازمانی	علوم پنجم دبستان
فصل یکم		1	
فصل سوم	1		
فصل ششم	1	1	
فصل هفتم	1		
فصل هشتم	1		
فصل نهم	1		
فصل یازدهم	2		
فصل چهاردهم	1	1	
فراوانی	8	3	
درصد	72	28	

در کتاب علوم پنجم نیز به زیر مقوله کارآفرینی فردی 72 درصد و کارآفرینی سازمانی 38 درصد توجه شده است. در کل تصاویر کتاب درصدی به میزان 4 درصد به کارآفرینی پرداخته شده است.

فصل	فردی	سازمانی	علوم ششم
دوم		1	
		1	
هشتم	1		
		1	
فراوانی	1	4	
درصد	20	80	

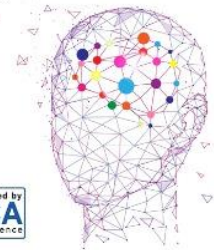

در این پایه نیز به مولفه ی کار آفرینی فردی از بین موارد واجد شرایط به میزان 20 درصد توجه شده و به مولفه ی کارآفرینی سازمانی 80 درصد اما به طور کلی در بین تمام عکس های موجود در این کتاب نیز 5 درصد به کار آفرینی و خلق ایده و... توجه شده است.

فصل هشتم این کتاب تحت عنوان طراحی کنیم و بسازیم می باشد ، در صورت توجه به این قبیل فصل ها امید است به اهدافی چون کسب دانش مربوط به کارآفرینی، کسب مهارت در استفاده از فرصت ها و ترکیب آموخته ها، شناسایی و تحریک استعدادها و مهارت های کارآفرینانه، القای مخاطره پذیری با استفاده از فنون تحلیلی، تجدید نگرش ها در جهت پذیرش تغییر، تربیت افراد متکی به نفس دست یابیم.

پس از بررسی کتاب تفکر و پژوهش سال ششم نگارندگان به این نتیجه دست یافتند که در این کتاب هیچ محتوایی سعی بر انتقال کارآفرینی را نداشته است و با توجه به ارتباط تفکر با ماهیت مغز : مغز از دو نیمکره چپ و راست تشکیل شده است که وظایف مختلفی برعهده دارند، وظیفه نیمکره راست خلاقیت و تفکر واگرا و نیم کره چپ وظیفه تفکر عمودی و تفکر هم گرا و تبعیت از منطق و دانسته های علمی وقوانین است

قابل ذکر است خلاقیت فرایندی است که قابل توسعه و بهسازی است و هرکس تاحدی خلاقیت دارد، خلاقیت شیوه ای متمایز از نگاه کردن به جهان است که غالب اوقات غیر منطقی است، راه هایی برای توسعه خلاقیت مطرح شده است، از قبیل: شناخت روابط- توسعه دیدگاه عملیاتی- استفاده از مغز هستند، می توان گفت این کتاب فرصت خوبی در اختیار داشت تا در جهت ایجاد تفکر خلاق و کسب مهارت در استفاده فرصت ها و تحریک استعدادها و مهارت های کار آفرینانه تلاش کند و جا دارد این خلا رفع شود.

بحث و نتیجه گیری

درصد کلی واحد های حاوی کارآفرینی به کل واحد ها در کتب بررسی شده 26 درصد است. از این رو می توان انتظار داشت که به کارآفرینی در کتب درسی بررسی شده توجه بیشتری لحاظ شود .

نتایج نشان می دهد که توجه به کارآفرینی از سال دوم به ششم روند نزولی دارد در صورتیکه برای این روند، رشد افزایشی مطلوب تر به نظر می رسد. با توجه به تحلیل کتب و درصد توجه به کارآفرینی در عکس های موجود درصد کارآفرینی فردی از سازمانی بیشتر است.

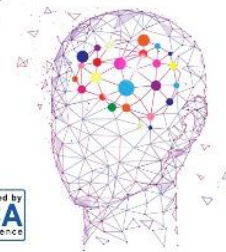
پرداختن به کارآفرینی و انواع آن به طور متعادل نیست و توزیع نامناسبی دارد به طور مثال در کتاب دوم دانش آموز از مهارت آموزی بسیار بالایی برخوردار است ولی برخلاف انتظار در کتاب ششم کار عملی و مهارت آموزی دانش آموزان کاهش پیدا می کند

هرموفه کارآفرینی در تحلیل موضوعی دارای حداقل فراوانی بوده و با توجه به اینکه تعداد واحد های موضوعی کتاب محدود است می توان نتیجه گرفت که توجه به مولفه های کار آفرینی در موضوع های مختلف کتاب وضعیت غیر قابل قبولی ندارد

با توجه به نتایج تحلیل محتوای کتب درسی گذشته و مقایسه نسبی آن با پژوهش اخیر (با ملاحظه ی جامعیت و جدید بودن موضوع این پژوهش در پرداختن به مقوله ی کارآفرینی) به این نتیجه میرسیم که در پژوهش های اخیر میزان توجه به این مورد کمتر از حد انتظار بوده است.

اگرچه پژوهش حاضر نیز بر ضرورت بازنگری کتاب های مورد بررسی تاکید می کند .

ناگفته نماند ویرایش جدید کتب در ابتدای دهه 80 با نسخ دهه 70 و قبل از آن متفاوت بوده و زمینه ساز مناسبی برای پرداختن به برخی مسائل و تقویت فراگیران شده است ، برای مثال گنجاندن بازی و نمایش در فعالیت های کتاب و تغییر برخی متون و تصاویر متناسب با سن کودک و اهداف کتاب می تواند بستر مناسبی برای توجه هرچه بیشتر به مولفه های کارآفرینی در کتاب ایجاد کند .در نهایت با توجه به یافته های فوق پیشنهاد میشود بازنگری کتب در راستای توجه بیشتر به کارآفرینی مورد توجه مسئولان قرار گیرد.

منابع

- (1) احمدپور داریانی، محمود(1378). کارآفرینی: تعاریف، نظریات، الگوها. تهران: پردیس
- (2) احمدپور داریانی، محمود؛ مقیمی، محمد(1385). مبانی کارآفرینی. تهران: فراندیش
- (3) ایمانی، محمد نقی(1388). آموزش کارآفرینی در دانشگاه ها: چهارچوبی برای برنامه ریزی. اجر و ارزیابی برنامه های کارآفرینی. فصلنامه تحقیقات مدیریت آموزشی. شماره . صفحه 28_50
- (4) دانیالی ده حوض، محمود؛ حاتمی نسب، سیدحسن؛ زراعی، اسماعیل(1390). تاثیر ارآفرینی دانش در نوآوری و عملکرد سازمانی. فصلنامه مدیریت و کسب و کار . (2)10. صفحه 130_104
- (5) سالازار، ملیتو اس؛ تیونگ، سونیا؛ پاز، آکینو؛ دیاز، اچ (1380). مقدمه ای بر کارآفرینی. نطق، سیامک. تهران: کوهسار
- (6) قیدر، زهرا؛ فراستی، وحید(1389). ویژگی های شخصیتی کارآفرینی. تهران: بازتاب
- (7) کرد نائیج، اسدا...؛ احمدپور داریانی، محمود؛ شمس؛ شهاب الدین(1384). طراحی ساختار سازمانی مراکز و آموزشگاه های کارآفرینی کشور. فصلنامه مدرس علوم انسانی. (2)9، صفحه 119_156
- (8) مردیت، جنفری؛ نلسون، رابرت؛ نک، فیلیپ(1371). کارآفرینی، نبی ثیان، محمد صادق. تهران: موسسه کار و تامین اجتماعی
- (9) ناهید، مجتبی(1388). چرایی کارآفرینی سازمانی در یک نگاه. صفحه 39_58